

# РЕШЕНИЕ

№ 26710

гр. София, 07.08.2025 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ**, в публично заседание на 27.06.2025 г. в следния състав:

**ПРЕДСЕДАТЕЛ:** Радина Карамфилова

**ЧЛЕНОВЕ:** Николай Димитров  
Ивета Стефанова

при участието на секретаря Антонина Митева и при участието на прокурора Александър Павлов, като разгледа дело номер **5353** по описа за **2025** година докладвано от съдия Николай Димитров, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 – чл. 288 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по касационна жалба на кмета на Столична община - район „Студентски“ с ЕИК , със седалище и адрес на управление: [населено място],[жк]бл. № 5, чрез юрк. Х. Д. срещу Решение № 21448 от 26.11.2024г. по гр. дело № 20241110120478/2024г. по описа на Софийски районен съд, Гражданско отделение, 167 състав. С обжалваното решение е отменен отказа на кмета на район „Студентски“, Столична община да издаде удостоверение и скица по чл. 13, ал. 5 и ал. 6 от Правилник за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ППЗСПЗЗ) за поземлен имот с пл. № 2603, к.л. 9 по стария кадастрален план на м. „Напоително поле“ (от 1939 г.), съдържащ се в писмо с изх. № РСТ24-ГР94-544 от 28.05.2024г., издаването на които е поискано със заявление с вх. № РСТ24-ГР94-544 от 13.02.2024г. на В. Е. Д. с ЕГН [ЕГН], адрес: [населено място],[жк], вх. 1, ет. 3, ап. 16 като преписката е върната на кмета на Столична община, район „Студентски“ за продължаване на производството по издаване на исканите удостоверение и скица.

В сезиращата съда касационната жалба са изложени твърдения, че обжалваното съдебно решение е неправилно поради нарушение на материалния закон, необосновано и постановено при съществено нарушение на съдопроизводствените правила. Касаторът е изложил аргументи, че не са налице основания за издаване на удостоверение и скица по чл. 13, ал. 5 и ал. 6 от ППЗСПЗЗ. Твърди, че правото на поземлен имот с пл. № 2603, к.л. 9 по стария кадастрален план на м.

„Напоително поле“ (от 1939г.), подлежи на възстановяване по реда на Закон за възстановяване собствеността върху одържавени недвижими имоти (ЗВСОНИ), а не по заявления от жалбоподателя ред по ЗСПЗЗ. Моли съда да отмени Решение № 21448 от 26.11.2024г. на Софийски районен съд. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

По делото е депозирана частна жалба № 23674 от 23.01.2025г. по описа на СРС от В. Е. Д., чрез адв. Т. Т. срещу Определение № 613 от 07.01.2025г., с което е оставено без уважение искане на осн. чл. 248 от ГПК за изменение на Решение № 21448 от 26.11.2024г., в частта му за разноските.

В съдебно заседание касаторът и ответник по частната жалба - кмет на Столична община - район „Студентски“ редовно призован, не се явява, не се представлява.

Ответникът и частен жалбоподател- В. Е. Д. редовно призована, представлява се от адв. Т. Т. с приложено по делото пълномощно. Оспорва касационната жалба по аргументи изложени в отговора ѝ. Моли съда потвърди първоинстанционното решение като правилно и законосъобразно. Поддържа частната жалба и моли съда да я уважи и да измени първоинстанционното решение, в частта му за разноските.

Заинтересованата страна – К. Г. Д. - редовно призован, не се явява, не се представлява.

Заинтересованата страна – С. Е. Д. - нередовно призован, не се явява, не се представлява. С молба от 26.06.2025г. е заявил, че не възразява по нередовната процедура по призоваването му и моли да бъде даден ход на делото.

Представителят на Софийска градска прокуратура – прокурор П. дава заключение, съдът да отхвърли подадените касационна жалба и частна жалба като бъде потвърдено решението на Софийски районен съд.

По делото са предоставени писмени бележки от В. Д. с изложени аргументи, че решението на въззивния съд е правилно и законосъобразно. По отношение на частната жалба се прави искане да бъде отменено определението, с което е оставено без уважение искането ѝ за изменение в частта за разноските на Решение № 21448 от 26.11.2024г. на СРС.

Пред настоящата съдебна инстанция не са представени нови писмени доказателства.

Административен съд – София - град, XXII касационен състав като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните и в рамките на касационната проверка, извършена съгласно чл. 218 от АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е подадена в срок и от надлежна страна, поради което е процесуално допустима. Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Производството пред Софийския районен съд е образувано по жалба на В. Е. Д. срещу отказ на кмета на район „Студентски“ - Столична община да издаде удостоверение и скици по чл. 13, ал. 5 и ал. 6 от ППЗСПЗЗ за имот с пл. № 2603, к. л. № 9 от кадастралния план от 1939г., поискано със заявление с вх. № РСТ24-ГР94-544 от 13.02.2024 г. адресирано до кмета на Район „Студентски“.

От фактическа страна СРС е установил, че на 13.02.2024г. В. Д. е подала заявление с вх. № РСТ24-ГР94-544, с което е поискал издаване на удостоверение и скица по чл. 13, ал. 5 и ал. 6 от ППЗСПЗЗ за имот с пл. № 2603, к. л. № 9 от кадастралния план от 1939г., находящ се в местността „Напоително поле“, в землището на с. „Дървеница“ с оглед заявяването на имота за възстановяване по реда на ЗСПЗЗ. По подаденото заявление е образувана административна преписка № РСТ24-ГР94-544. В същата е приобщено удостоверение с изх. № ПО-15-12843-4 от 01.02.2024г., издадено от Общинска служба по земеделие (ОСЗ) „З.“, с което е посочено, че ОСЗ не се е произнесла с решение за имот с пл. № 2603 от кад. план от 1939г., к.л. № 9 по образувана адм. преписка по ЗСПЗЗ с вх. № 85/91г. на наследниците на М. Д. Б. и че това удостоверение се издава на В. Е. Д., за да послужи за снабдяване със скица и удостоверение по

чл. 13, ал. 4, 5 и 6 от ППЗСПЗЗ при спазване на процедурата на чл. 11, ал. 4 от ППЗСПЗЗ.

От приложеното удостоверение за наследници с изх. № РСЦ23-УГ01- 5748 от 14.09.2023г., издадено от Столична община, район „С.“ се установява, че М. Д. Б. е починал на 30.10.1975г., като негови наследници по закон, съгласно същото се явяват Д. и конституираните като заинтересовани страни в производството лица.

С оспореният отказ, кметът на район „Студентски“, Столична община, излагайки съображения, че имотът, във връзка с който е направено искане за издаване на удостоверение и скица по чл. 13, ал. 5 и ал. 6 от ППЗСПЗЗ се явява идентичен с парцел № 158 по плана на военния терен в [населено място], последният отчужден за нуждите на войската с Царски указ № 29/1943г. по реда на ЗОНИДОП, е приел, че не важат разпоредбите на ЗСПЗЗ, с оглед на което не са налице основания за искането да се издадат удостоверение и скица по чл. 13 от ППЗСПЗЗ, да бъде уважено.

За да отмени процесния отказ, обективиран в Писмо с изх. № РСТ24-ГР94-544 от 28.05.2024г. въззивния съд е обсъдил реституционната процедура по ЗСПЗЗ и ППЗСПЗЗ, направил е извод, че производството по издаване на удостоверение и скица от техническата служба предхожда по време издаването на решение за възстановяване на правото на собственост в стари реални граници, когато се касае за имот в урбанизирана територия и именно, чрез издадените в това производство актове се осъществява индивидуализацията на подлежащата на възстановяване в реални граници част от бившия имот.

Според въззивния съд в рамките на тази процедура кметът на общината е компетентен да откаже издаването на скица и удостоверение, когато молбата изхожда от нелегитимирано лице, когато е нередовна и дадените от административния орган указания не са изпълнени, както и когато липсват предпоставките за издаване на исканите актове (напр. когато при извършената проверка се установи, че имотът не се намира в границите на урбанизираните територии, определени с подробен устройствен план или с околоръстен полигон). В правомощията на кмета на общината се включват още и проверка, респ. право на отказ за издаване на актовете в случай, че такива вече са издадени на същите заявители за същия имот, доколкото административният орган е задължен да следи за отрицателните предпоставки за допустимостта на искането, една от които е наличието на влязъл в сила административен акт със същия предмет и страни (чл. 27, ал. 2, т. 1 от АПК). С оглед посочената по-горе характеристика на исканите актове, като предпоставка за постановяване на решение за възстановяване и способ за индивидуализация на имота, тяхната актуалност във времето е без правно значение и не обосновава необходимост от периодичното им преиздаване, след като реституционното производство е приключило. Следователно административният орган би могъл да откаже издаването на исканите актове едва при наличие на приключила процедура по възстановяване.

Предвид представеното Удостоверение с изх. № ПО-15-12843-4 от 01.02.2024г., издадено от ОСЗ „З.“, в което изрично е посочено, че производството по възстановяване собствеността върху процесния имот е все още висящо, както и, че изготвянето на актуална скица и удостоверение по чл. 13, ал. 4 и ал. 5 от ППЗСПЗЗ е необходимо за произнасяне с решение от страна на ОСЗ „З.“, съдът е направил извод за висящност на процедурата по възстановяване, а от там и липса на отрицателни предпоставки за издаване на акта по см. на чл. 27, ал. 2, т. 1 от АПК.

На следващо място Софийски районен съд е посочил, че кметът на общината не може да преценява какво по вид и основание производство се провежда пред ОСЗ, дали това е редът за възстановяване на правото на собственост или заявителят е следвало да упражни правата си по друг закон, дали е законосъобразно и дали заявлението е основателно. Законодателят не е уредил правомощия на кмета на общината, респ. на кмета на района да следи за законосъобразността на действията и актовете на Общинската служба по земеделие, поради което незаконосъобразни се

явяват развитите в отказа съображения, че искането не би могло да бъде уважено, тъй като за конкретния имот ЗСПЗЗ и правилникът не са приложими.

При изложените съображения въззивният съд е приел, че отказа на кмета на Район „Студентски“ при СО за издаване на удостоверение и скица по реда на чл. 13 от ППЗСПЗЗ за имот с пл. № 2603 е незаконосъобразен, предвид което същият е отменен, а преписката върната на административния орган за продължаване на действията по издаване на исканите удостоверение и скица.

Административен съд – София – град, в настоящият касационен състав намира, че така постановеното решение на СРС е валидно, допустимо, а по същество решението на районния съд е постановено при правилно приложение на материалния закон, като не са налице касационни основания за отмяна, поради което следва да бъде оставено в сила.

Със Заявление с вх. № РСТ24-ГР94-544 от 13.02.2024г. от В. Е. Д. е искано издаване на удостоверение и скица по чл. 13, ал. 5 и ал. 6 от ППЗСПЗЗ, относно имот с пл. № 2603, к.л. 9 по кад. план от 1939 г.

Съгласно разпоредбата на чл. 11, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи общинската служба по земеделие постановява решение за възстановяване правото на собственост върху имоти в границите на урбанизираните територии въз основа на удостоверение и скица по чл. 13, ал. 4, 5 и 6 и чл. 13а.

Производството по чл. 13, ал. 5 и ал. 6 от ППЗСПЗЗ е функция от производството по чл. 11, ал. 4 от ППЗСПЗЗ и е с цел да удостовери фактите от правно значение за приключване на основното производство, като няма самостоятелно значение, а е продължение на производството по чл. 11, ал. 4 от ЗСПЗЗ. За да се издадат удостоверението и скицата е необходимо производството по чл. 11, ал. 4 от ЗСПЗЗ да е приключило с позитивен административен акт, който да е влязъл в сила, поради това и заявлението за издаване на скица и удостоверение по чл. 13, ал. 5 и ал. 6 от ППЗСПЗЗ, в хипотезата на липса на заповед по чл. 11, ал. 4, следва да се разглеждат именно като искания за издаване на заповед за определяне на застроена и незастроена площ по чл. 11, ал. 4 от ППЗСПЗЗ. По силата на служебното начало в административния процес от разпоредбата на чл. 9, ал. 4 от АПК, административният орган е длъжен да окаже процесуално съдействие на страните за законосъобразно и справедливо решаване на въпроса - предмет на производството и служебно да квалифицира искането. А по арг. от чл. 31, ал. 2 във вр с ал. 1 от АПК, в случай, че административният орган приема, че друг е приложимия ред за осъществяване на права и законни интереси, то той е задължен да препрати, респ. да започне релевантната за случая процедура след като уведоми заявителя.

В производството по чл. 11, ал. 4 от ППЗСПЗЗ, единствено се определя застроената част, респективно свободната площ на претендиран за възстановяване по ЗСПЗЗ имот, след това се издава удостоверение и скица по чл. 13, ал. 4, ал. 5 и ал. 6 ППЗСПЗЗ, а въз основа на тях колективният орган по поземлената собственост, независимо как е наименован през годините - поземлена комисия, общинска служба по земеделие и гори, а понастоящем само общинска служба по земеделие, постановява решение по чл. 11, ал. 1 от ППЗСПЗЗ, с което решение ще бъдат възстановени в реални граници правата на собствениците върху земеделските земи, включени в границите на урбанизираните територии (строителните граници на населените места) или ще им се признае правото на собственост, но с обезщетение по чл. 10б, ал. 1 от ЗСПЗЗ поради проведени мероприятия, които не позволяват реално възстановяване на собствеността.

В конкретния случай с подаване на заявлението си за издаване на удостоверение и скица по чл. 13 от ППЗСПЗЗ в действителност жалбоподателят е представил и удостоверение с изх. № ПО-15-12843-4 от 01.02.2024г., издадено от ОСЗ „З.“, видно от което, производството по възстановяване

собствеността върху процесния имот е все още висящо, както и че изготвянето на актуална скица и удостоверение по чл. 13, ал. 4 и 5 ППЗСПЗЗ е необходимо за произнасяне с решение от страна на ОСЗ „З.“.

С оглед на изложеното, конкретиката на искането, кметът на общината/районът не следва да обсъжда кой е приложимият ред за реституция на имота описан по-горе, тъй като законодателят не е уредил правомощия на кмета на общината/на района да следи за законосъобразността на действията и актовете на общинската служба по земеделие. Кой е приложимият ред за реституция на имота е задължение на специализирания орган по реституцията, съобразно воденото производство. Искано е за скица и удостоверение по особени правила и ред, поради което се дължи произнасяне, именно по този ред и след като органът, на когото е възложено разглеждането и приключването на производството с окончателен акт, е удостоверил пред органа по чл. 13, ал. 4, 5 и 6 ППЗСПЗЗ, че производството не е приключило и предстои произнасяне, за което е необходимо издаването на удостоверение и скица, правилно с обжалваното решение Софийският районен съд е приел, отказът на кмета да издаде скица и удостоверение е незаконосъобразен, както и че интересът на жалбоподателя е налице и не е отпаднал.

По така изложените съображения за касационния състав обжалваното съдебно решение е правилно и законосъобразно и следва да бъде оставено в сила, както и правилно районният съд е върнал преписката обратно на кмета на Район „Студентски“, Столична община със задължителни указания.

По отношение на частната жалба, депозирана от ответника срещу Определение № 613 от 07.01.2025г., с което е оставено без уважение искане на осн. чл. 248 от ГПК за изменение на Решение № 21448 от 26.11.2024г. в частта му за разносните, касационната инстанция приема искането за неоснователно, поради следните съображения:

В хода на производството пред въззивния съд, процесуалният представител на В. Е. Д. е претендирал разноски по делото за адвокатско възнаграждение, което да бъде определено от съда за оказана безплатна правна помощ на основание чл. 36, ал. 3 от Закона за адвокатурата (ЗА), но при липса на сключен договор. Съгласно чл. 36, ал. 3 от ЗА при липса на договор, определящ размера на възнаграждението, определянето се извършва на основа на Наредбата за установяване на минималните размер на адвокатските възнаграждения. В тази хипотеза, съдът не може да замести волята на страните по договарянето на справедливия и обоснован размер на адвокатското възнаграждение, като присъди възнаграждение, определено по Наредбата. Законът за адвокатурата и Наредбата изрично предвиждат, че липсваща воля по договарянето на възнаграждение може да бъде заместена само от Адвокатския съвет по реда на чл. 36, ал. 3 от ЗА. Съдът не е оправомощен да определя размера на възнаграждението по едно правоотношение, отличаващо се с доверителния си елемент и свободата на договаряне (Решение № 208 от 22.06.2015г. по т.дело № 3961/2013г., Т.К., II Т. О. на ВКС). С оглед на изложеното, правилно районният съд не е присъдил разноски на процесуални представител на жалбоподателя и е оставил без уважение искането за изменение на решението от 26.11.2024г. по гр. дело № 20478/2024г., в частта му за разносните, предвид на което и оспореното определение- следва да бъде оставено в сила.

С оглед изхода на спора пред касационната инстанция, на ответника на основание чл. 143, ал. 1 от АПК се дължат разноски, като адвокатското възнаграждение за оказване на безплатна правна помощ е претендирано в съдебно заседание от адв. Т. – процесуален представител на ответника, но договор за правна защита и съдействие не е предоставен. Касационната инстанция обсъди по – горе в

решението, становището си по отношение на направено искане и непредоставен сключен договор за правна помощ и съдействие, с оглед на което съдът не следва да присъжда разноски за тази инстанция.

Водим от горното и на основание чл.221, ал.2 от АПК, Административен съд София – град, XXII касационен състав,

#### Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 21448 от 26.11.2024г. по гр. дело № 20241110120478/2024г. по описа на Софийски районен съд, Гражданско отделение, 167 състав.

ОСТАВЯ В СИЛА Определение № 613 от 07.01.2025г. по гр. дело № 20241110120478/2024г. по описа на Софийски районен съд, Гражданско отделение, 167 състав.

РЕШЕНИЕТО е окончателно.